

NIEUWSBRIEF

Stichting Natuur- & MilieuPlatform Ermelo

April 2014, jaargang 10, nr. 1

Van het bestuur

De Stichting NMP is in 2014 vanaf de gemeentelijke nieuwjaarsreceptie weer actief. Het thema van de receptie was 'Landelijk Ermelo'. In zaal Leuvenum hebben we ons flink gepresenteerd met onder meer een gratis ommetje door het nieuwe landschap van Horst-Noord. Over belangstelling hadden we niets te klagen. De OpenDeur van De Witte Heide is dit jaar voortgezet. Steeds meer mensen weten de ingang van De Witte Heide te vinden, elke keer is er een ander thema. Gastsprekers maken de bijeenkomst extra boeiend. De OpenDeur met als thema Groevenbeek van november 2013 was zo'n succes dat Theo Koster en Gert Schuurman gevraagd zijn om de presentatie twee keer in Harderwijk te komen houden. Op 31 mei as. is het thema tijdens de OpenDeur Houtdorperen Speulderveld met op dinsdagavond 3 juni een excursie. Een perfecte timing had Otto Volgenant met zijn interview in de Stentor over het project 'Houd de warmte binnen'. Net in de korte vorstperiode van deze warme winter stond het in de krant. De actie is sowieso succesvol. Een winkelier uit Nunspeet kwam voor een bordje bij ons terecht. Zo ook met composteren. Vanuit het land krijgen de compostmeesters vragen over dit onderwerp. Geniet van de lente, trek erop uit, Landelijk Ermelo in!

Een greep uit de agenda:

◆ 10 mei	Solarday	Pauwenplein
◆ 10 mei	excursie
vroeg vogels	parkeerplaats
Calluna
7.00 - 10.00 uur
◆ 31 mei	OpenDeur NMP
Houtdorper- en
Speulderveld	De Witte Heide
11.00 - 15.00 uur
◆ 3 juni	excursie
Houtdorper- en
Speulderveld	parkeerplaats
Paleisweg
19.00 uur
◆ 7 juni	Schaapscheerdersfeest	Schapedrift
◆ 12 juni	presentatie en excursie
Productie- en malebossen	Schapedrift
◆ 10 juli	presentatie en excursie
Heidevelden	Schapedrift
◆ 27 sept	OpenDeur NMP
Grafheuvels	De Witte Heide
11.00 - 15.00 uur
◆ 30 sept	excursie
Groevenbeekse Heide	parkeerplaats
Calluna
19.00 uur

Zie voor meer informatie en openingstijden thuisbasis De Witte Heide: www.nmpermelo.nl

Educatie

April en mei zijn weer de maanden voor het basisschoolproject 'Ermelo 1940-1945'. Kinderen vergaren aan de hand van dit project kennis m.b.t. gebeurtenissen tijdens de 2e WO in en rond Ermelo. 5 scholen hebben zich er voor aangemeld. Belangrijk onderdeel van het project is de buitenles naar het Onderduikhol en het Monumentje van Jannes, in de vorm van een excursie of als een beleefles. Bij het laatste gaan de leerlingen in kleine groepjes als 'onderduikers' o.l.v. contactpersonen door de bossen naar het onderduikhol. Begin april verkenden nieuwe en oude contactpersoon-vrijwilligers alvast de route en de bijbehorende opdrachten. Twee groepen van basisschool De Klokbeker en een school uit Amersfoort (!) liepen inmiddels de excursie, o.l.v. Hans Born en Evert van de Beek.

Een geheel nieuwe insteek heeft het basisschoolproject 'Ermelo is Zo!' gekregen. De scholen kunnen per onderdeel gebruik maken van begeleiders die met kinderen een deel van het Ermelose landschap gaan verkennen. De heidevelden kunnen op twee manieren bekeken worden. De Ermelose Heide onder leiding van gidsen van de Stichting Schapedrift, de Groevenbeekse Heide wordt door NMP-vrijwilligers gedaan. De bossen bij Drie worden verkend via Staatsbosbeheer. Voor Het Ruige Veld en het buitengebied West zijn NMP-vrijwilligers beschikbaar. Enkele buitenlessen worden eerst vooraf gegaan door een binnenles. Het buitengebied West is in een circuitvorm opgezet. De leerlingen gaan van expert naar expert alwaar ze informatie over het gebied krijgen.

Basisschoolprojecten

De Vlinderboom
samen met
Stichting Natuur- en MilieuPlatform Ermelo

De samenwerking die De Vlinderboom met het NMP aangegaan is heeft dit jaar zijn vervolg. In maart is het thema energie aan bod geweest. Zowel in de onderbouw als bovenbouw is er gewerkt met dit thema. De rode draad was isolatie. Met folie achter de radiatoren, door leerlingen aangebracht, en aandacht voor het energieverbruik op school en thuis trachten de school en het NMP de kinderen bewust te maken van deze noodzaak. Het project wordt afgesloten met de schooltuin. Eigen groenten verbouwen en composteren.

Vanuit de werkgroep Milieu

In januari is in samenwerking met de Ondernemersvereniging aandacht besteed aan "Open Winkeldeuren". Net voor de allerkoudste dagen van deze winter is aandacht in de pers hieraan besteed. Ondanks dat er de afgelopen jaren al vele "OPEN/ DICHT" bordjes waren uitgedeeld aan de winkeliers in het centrum van Ermelo, kwamen er nu ook nog weer vragen naar zo'n bordje.

Begin februari was de "Warme Truiendag". Dit jaar hadden we een fotowedstrijd georganiseerd. Het aantal inzendingen was niet heel groot, maar we hebben er in de pers aardig aandacht aan kunnen besteden. De winnaar ontving een prachtige groente- en fruitmand gesponsord door marktkraam Fruit van Fluit. Ook enkele scholen hebben weer meegedaan.

Hierboven is de samenwerking met De Vlinderboom al aangegeven. De werkgroep kijkt met tevredenheid terug op het onderdeel energie.

Het NMP heeft zich ook weer ingezet tijdens de jaarlijkse afvalopruimdag in het voorjaar. De voorbereidingen voor de opruimdag 'Ermelo Schoon' op 19 september zijn al weer in volle gang.

Verder is er aandacht geweest voor windmolens, zonne-energie en nieuwe folders. Speerpunt in mei is Solarday.

De Stichting NMP, en met name de werkgroep Milieu, is op zoek naar vrijwilligers die hand en span diensten kunnen verlenen bij milieuactiviteiten. We zoeken (ook) iemand die het beperken en opruimen van het zwerfafval wil coördineren.

Lofwaardig

Pagina 2

De familie Middelkamp uit Ermelo-Oost heeft vorig jaar september meegedaan met de actie 'Ermelo Schoon'. Zij ervoeren hoe makkelijk het is zwerfvuil op te rapen met een grijper in plaats van steeds te moeten bukken. Daar zij op hun wandelingen door de buurt en het bos regelmatig zwerfvuil ruimen, vroegen zij het NMP om hulpmateriaal.

Zo'n lofwaardig initiatief steunen wij en we hebben hen materiaal in bruikleen gegeven.

De buurt en natuurgenieters zullen hen dankbaar zijn. En nu wachten op navolgers.

Landschappen in Beeld Een ommetje door het nieuwe landschap van Horst-Noord

Rond het kasteel Groot Horloo zijn wandelpaden. In samenwerking met de gemeente Ermelo heeft het NMP een folder vervaardigd met daarin opgenomen; een ommetje van 2 km en achtergrondinformatie over dit gebied. Het eerste exemplaar is op de nieuwjaars-receptie overhandigd aan burgemeester Baars. De folder is gratis te verkrijgen bij de VVV, in het gemeentehuis en bij De Witte Heide (tijdens openingstijden).

word donateur van de Stichting NMP minimaal € 7,50 per jaar

Op Apeldoorn na, is Ermelo de gemeente met de meeste grafheuvels. Deze markante heuvels zijn begraafplaatsen uit de Nieuwe Steentijd en de Bronstijd. De mens als jager/verzamelaar ging op de Veluwe zo'n 3000 jaar voor Christus over op landbouw. Hierdoor verbleven de mensen langere tijd in dezelfde omgeving. Men ging stukken bos kappen en op de ontstane open plek gewassen verbouwen zoals emmerkoren en vlas. Daarnaast bleef het jagen en het verzamelen van vruchten en zaden. Men ontwikkelde gereedschappen; stenen bijlen, maalstenen en stenen ploegen. Raakte de akker uitgeput dan ging men over tot het kappen van een volgend stukje bos. De verlaten akker werd eerst nog gebruikt voor beweiding door gedomesticeerde runderen, schapen en geiten alvorens het terrein weer teruggegeven werd aan de natuur. De eenvoudige boerderij was ondertussen ook wel aan vervanging toe en er werd een stuk verderop een nieuwe boerderij neergezet. Zo verplaatsten de activiteiten van de eerste min of meer vaste bewoners zich door de regio. De bewoners, nu bekend als de Trechterbekercultuur, brachten niet alleen een revolutionaire verandering in de ontwikkeling van aardewerk, gereedschap en leefwijze, maar ook in het omgaan met hun doden. Over de doden werd een heuvel aangelegd. De eerste bekende grafheuvels komen uit deze periode. Het begraven van mensen gebeurde soms meerdere malen in dezelfde grafheuvel. De bestaande heuvel werd dan vaak vergroot. De heuvel bestaat uit een opstapeling van plaggen. Het begraven in een heuvel heeft tot in de late Bronstijd plaatsgevonden. Werd in de Nieuwe Steentijd nog het lijk in de grafheuvel geplaatst, in de Bronstijd werden de mensen gecremeerd en de asresten in een urn in de heuvel geplaatst. Ook de vorm van de heuvel veranderde in de loop der tijden. Van een heuvel omringd door één of meer palenkransen naar een heuvel, omzoomd met een greppel en daar omheen een ringwal van aarde.

Men vermoedt dat de plek van de heuvel zorgvuldig is gekozen. Vaak liggen de heuvels op strategische plaatsen. Op de hoogste punten in het landschap, bij doorwaadbare plaatsen in beken e.d. Waarschijnlijk heeft men ook op deze manier kenbaar willen maken dat bepaalde families hier hun domein hadden. Opvallend vaak liggen de grafheuvels in bepaalde lijnen. Onduidelijk is of de heuvels langs toenmalige belangrijke wegen zijn opgeworpen of dat de wegen langs de grafheuvels zijn komen te liggen doordat men ook in die tijd contacten met elkaar had. Zeker in de Bronstijd moet er handel zijn geweest, daar men koperen en bronzen (=legering van koper en tin) voorwerpen in grafheuvels heeft gevonden en koper en tin geen grondstoffen zijn die in Nederland gevonden kunnen worden.

Over de grafgiften is nog veel onduidelijkheid. Waarschijnlijk kreeg de dode een grafgift mee, maar het zal vaak niet een afspiegeling van de belangrijkheid van de persoon zijn geweest. Waarschijnlijk was het toen net als nu. Heden ten dage ligt een overleden timmerman, die bij leven bijna nooit een kostuum droeg, meestal wel in zijn beste pak in zijn kist. Grafheuvels staan nu op een lijst van archeologische monumenten. Het graven in een grafheuvel is verboden. Wetenschappelijk onderzoek mag nog wel, maar wel volgens strikte regels. Moderne onderzoeksmethoden kunnen ook veel gegevens naar boven halen zonder de grafheuvel open of af te graven.

Veel grafheuvels zijn leeggeroofd. Vooral in de jaren dertig van de vorige eeuw was het mode op de Veluwe om een urn op de schoorsteenmantel te hebben. 'Schatgravers' konden deze wel leveren, zowel echte als valse. In 1952 is bij een onderzoek in een grafheuvel op het Speulderveld een lijksilhouet gevonden. Het lijksilhouet 'Jantje van Speulde' is waarschijnlijk uit 1500 voor Christus en ligt nu als een lakprofiel met enkele botresten in Het Pakhuis te Ermelo.

Groevenbeekse Heide

bronzen model grafheuvel

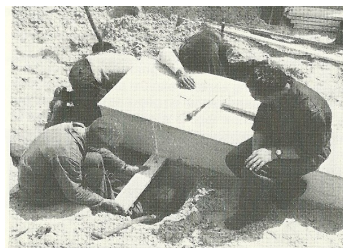
Speulderbos

Groevenbeekse Heide

Jantje van Speulde

Het dak van CC Groevenbeek wordt nu voor het vijfde achtereenvolgende jaar als broedplaats gebruikt. Een paartje scholeksters heeft een nest gemaakt tussen de kiezelstenen op het dak. Dat steeds het zelfde paartje het dak gebruikt is zeer aannemelijk. Scholeksters zijn heel trouw aan de keuze van de broedplaats en kunnen het territorium vele jaren bezet houden. Een scholekster kan wel 30 jaar oud worden. De broedtijd loopt van half april tot in juli. In het nest, meer een klein kommetje tussen de steentjes, worden 3 of 4 eieren gelegd. Na ongeveer 26 dagen komen de eieren uit. De jongen kunnen gelijk het nest verlaten en blijven in de buurt van het nest rondlopen. De bont gespikkelde jongen vallen nagenoeg niet op tussen de steentjes. De ouders voeren de jongen nog een tijdje, hetgeen ongebruikelijk is bij nestvlinders. Het voedsel bestaat doorgaans uit schelpdieren, wormen en krabben. De jongen op Groevenbeek krijgen voornamelijk wormen te eten. De sportvelden van DVS'33 is een mooi voedselzoekterrein. Het broeden op het dak heeft voordelen. De vogels hebben geen last van grondpredatoren als de vos. Het nadeel is dat de jonge dieren pas zelf op zoek kunnen naar voedsel als ze bijna vliegrijp zijn. Het dak van de school heeft diverse etages. De jonge vogels kunnen stapsgewijs naar beneden 'vallen'. Helaas gaat dat niet altijd goed. Maar er zijn jonge vogels, samen met de ouders op het sportterrein gezien.

Vorig jaar heeft de school een webcam bij de vogels geplaatst.

Hierdoor was het wel en wee van de vogels live te volgen. De vogels kregen al snel de naam 'scho(o)lekster' en haalde menig krantenbericht. De vogels hadden zelfs een eigen twitteraccount. In juli zijn de vogels meestal weer vertrokken om half maart, begin april van het jaar erop met hun kenmerkend 'kiep kiep' geluid weer aan te geven dat ze er weer zijn.

foto's CC Groevenbeek 2013

Stichting Natuur- & MilieuPlatform Ermelo

Contactgegevens:

Gert Schuurman
Zwaluwstraat 47
3853 CB Ermelo
Tel.: 0341 55 41 26
Website: www.nmpermelo.nl
E-mail: info@nmpermelo.nl
Twitter: @nmpermelo
IBAN: NL 76 RABO 0397756402

Heeft u een Biocom die buiten gebruik is of wilt u graag een Biocom hebben?

Voor nadere informatie en contact: info@nmpermelo.nl of telefoon (0341) 495212 of 560682

Werkgroep Thuiscomposteren
troubleshooters voor composteren
en makelaars cv (compostvaten)

Advies energiebesparing of zonnepanelen.
Geheel vrijblijvend en niet gebonden:

Piet de Zwarte
Lid van de werkgroep Milieu
pdezwart@xs4all.nl
telefoon 06 30 08 82 05

OPROEP

De Stichting zoekt vrijwilligers die willen meehelpen in de buitenlessen van onze projecten.
Belangstelling? info@nmpermelo.nl of tel. (0341) 554126